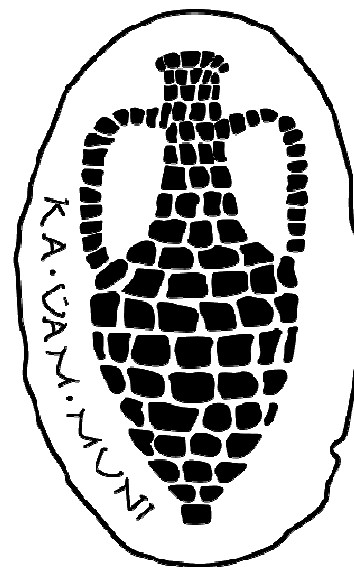

Počátky Říma

*KLA_010 Římské
monumentální umění a jeho
význam*

*KLA_013 Seminář k
archeologii západního
Středomoří*

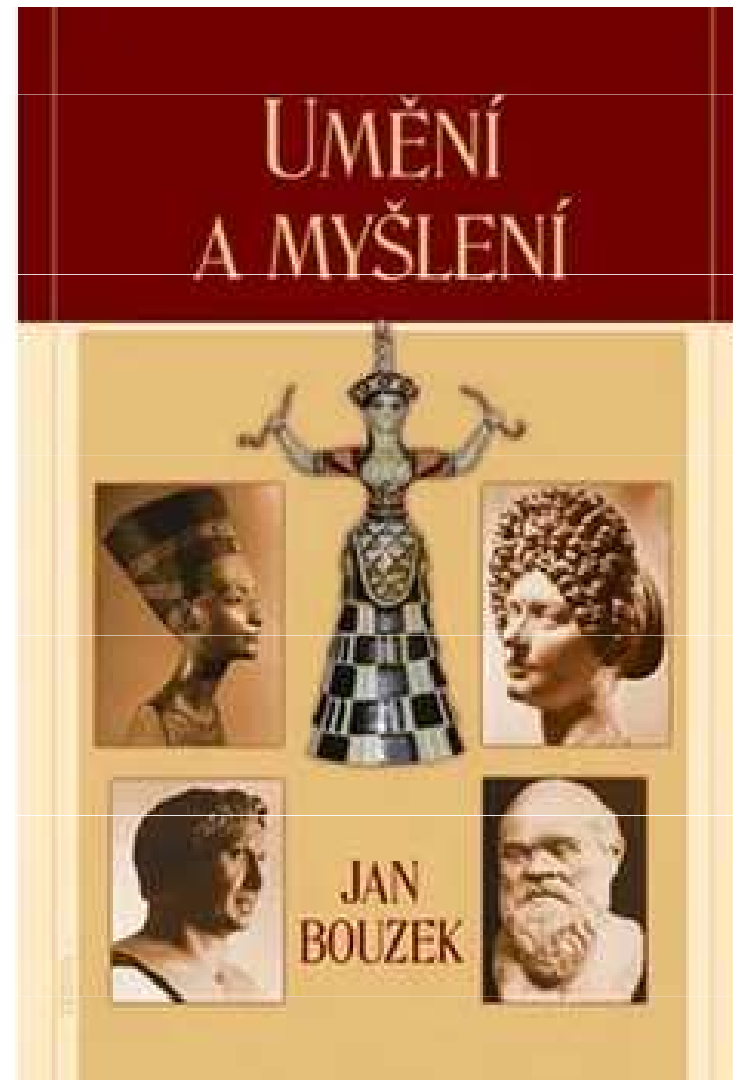
Přednášející: Mgr. Alena Pukanczová
Garant předmětu: PhDr. Jan Jílek, Ph.D.

Studium umění

-umění a myšlení

-literární zdroje → z doby klasické
→ po pádu ŘŘ
→ moderní publikace

-artefakty

Historikové klasického období

Titus Livius (59BC – 17AD) → Ab urbe condita

Dionysius z Halikarnasu (60 BC – 7 BC) → Antiquitates Romanae

Cicero (106 – 43 BC) → Tuskulské hovory, De divinatione, De fato, Cato maior de senectute

Diodorus Siculus → Bibliotheca historica

Cassius Dio (155 – 235 AD) → Rómaiké historiá

Strabo (63 BC – 21 AD) → Geografika (popisuje provincie, země, oblasti)

Plutarchos (46 – 120 AD) → Životopisy slavných Řeků a Římanů

Polybius (210 – 131 BC) → Historiai

Cornelius Tacitus (56 – 120 AD) → Annales, Historiae, Germania, Agricola

Plinius ml.

Vitruvius

Analistická tradice: první encyklopedie

Q. Fabius Pictor (2. pol. 3. st. BC)

Quintius Ennius (239 – 169 BC)

M. Porcius Cato (234 – 148 BC) De agri cultura

- hl. zdroje byli Livius a Dionysius

Řecké zdroje – Hieronymus z Cardie (†250 BC)

Rodinná tradice – aristokracie – rodokmeny/portréty

Ústní tradice – příběhy, dramatická hry, ústní poezie

Dokumenty a archivy – Annales maximi

Antikvaristi

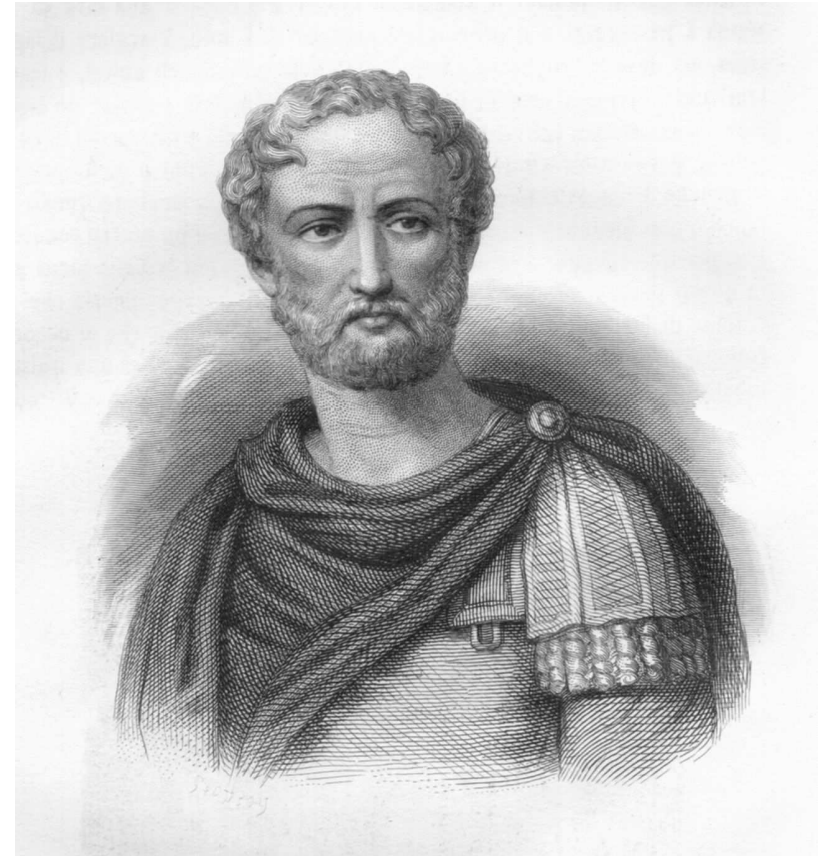
M. Terrentius Varo (116 – 27 BC) → *Rerum rusticarum libri III*, Tři knihy o rolnictví

M. Verrinus Flaccus (55 BC - 20 AD) → *Fasti Praenestini*, kalendář, *De verborum significatu*, jedná se o abecední slovník věnující se Římské říši.

Ovidius (43 BC – 17/18 AD)

Plinius st.

→ vrcholná/pozdní republika, počátky principátu

Geografická situace

-italský partikularizmus

Řím

-Tiber + Arno

-Apeniny + Alba

-podloží: vulkanický tuf

Co bylo před “Římem”?

-do 2. pol. 7. stor. BC →
Lacijská ,Vilanova
kultura

Villanova

8. st. BC
-Monte Cavo

Sedm pahorků

-řeka Tiber

S: Quirinalis a Viminalis

Střed: Capitolium a Esquilinus

JV od Capitolia: Palatinus

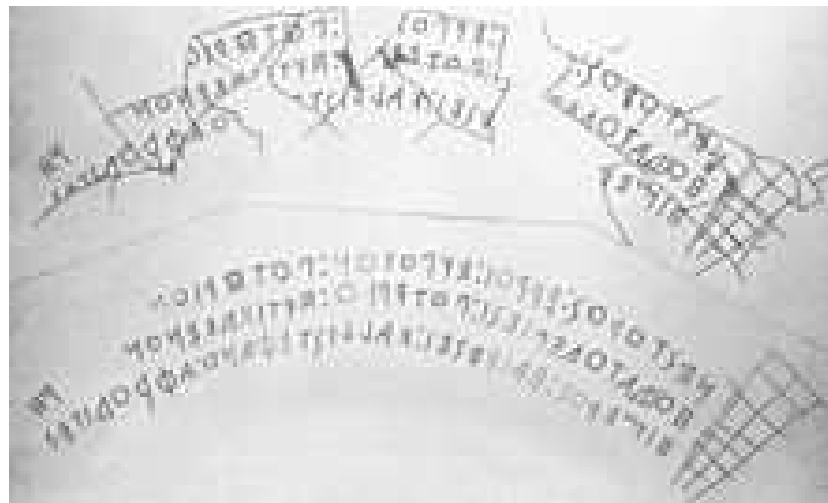
J: Aventinus a Caelius.

Řekové a Etruskové

- Řecko: osady *Πιθηκοῦσαι* 770 BC (Ischia)
Κύμη 8. st. BC (Neapolský záliv)
→ Založení Parthenope (Neapolis)
- Etruskové: Tarquinie, Veje, Caere
- 2. pol. 6. st. BC radikální změna hmotné kultury a architektury
- zrychlení vývoje – etruská dynastie?
 - Tarquinius Priscus (617-579 BC)
 - Servius Tullius (579-535 BC)
 - Tarquinius Superbus (535-510)

Nestorův pohár

Hrobka 168, pohřebiště San Martino, Ischia (735 -720 BC)

Mýtus...

-Aeneas →

Ascanius Iulus – Alba Longa

+

Rhea Silvia

=

Romulus a Remus

Založení Říma

-svátek Palilií 21. dubna 753/4 BC

Urbanizace

-nejstarší osídlení na Cermalu (návrší Palatinu)

SEPTIMONTIUM:

1. Germalus a Palatual (na Palatinu) – 1. federace
2. přidala se Velia (mezi Forem Romanem a Palatinem)
3. poté Querquetual (na Caeliu)
4. Cispius, Fagutal a Oppius (na Esquilinu)

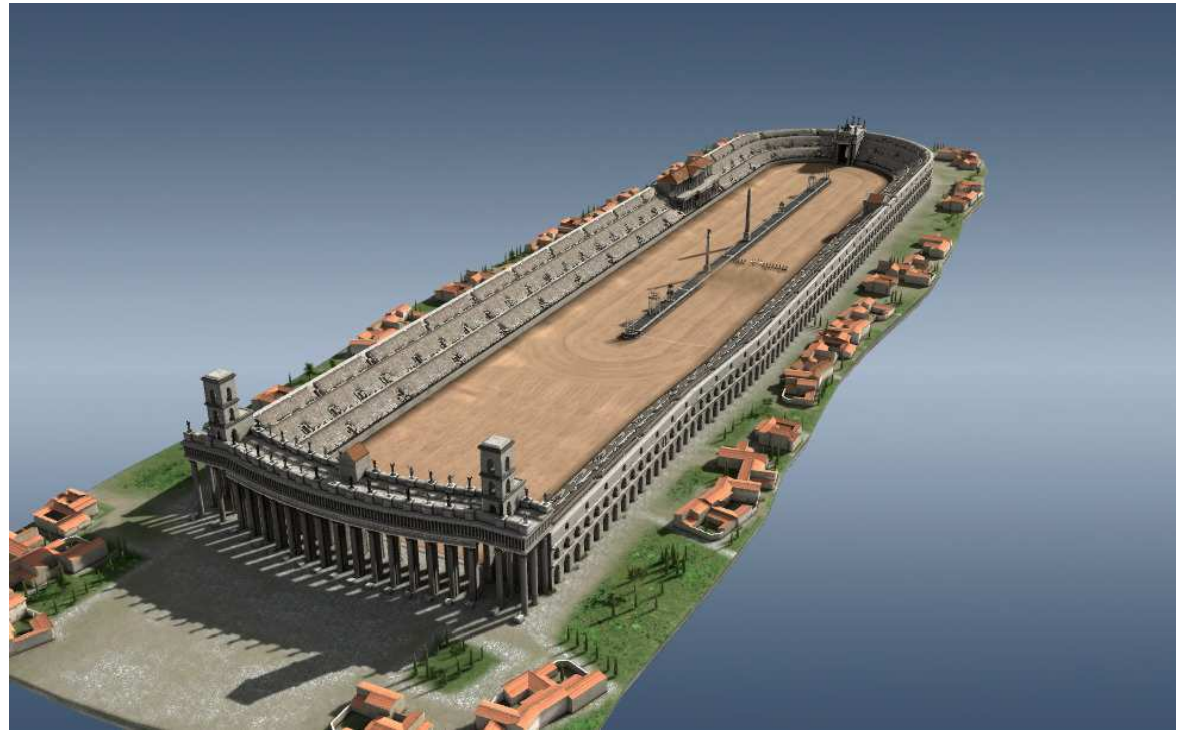
Jen díky Etruskům...

- etruská dynastie 6. st. BC
- řemeslníci a inženýři – urbanistický charakter
- výsledek: cloaka maxima
comitium
Forum Holitorium
Forum Boarium

Cloaca Maxima

Circus Maximus

Hrobka Triclinia, Monterozzi (470 BC)

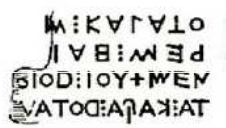

Stříbrný denár M. Iunia Bruta (54 BC)

Hrobka Leopardů, Tarquinie (480-450 BC)

Nový přístup:

-kosmopolitní město

Lapis Niger (inscripción de sus cuatro caras)		
a	 <p>QVOIOB ← ΣΑΚΡΟΣ ΕΣ → ΕΔΣΟΡΜΗ ←</p>	<p>quoi hov... ...sakros es- ed sorm...</p>
b	 <p>ΙΑΙΙΑΙ → ΡΕΓΕΙ Ι ← ΕΥΑΜ ΟΥΟΣΡΙ ←</p>	<p>...ia . ias regei iq... ...evam quos r...</p>
c	 <p>ΚΑΤΑΛΟ → ΡΕΜΒΑΙ ← ΝΑΜ+ΥΟΙ:ΔΟΙΣ ← ΛΑ:ΚΑΡΑ:ΔΟΤΑΥ ←</p>	<p>...m kalato- rem ha... ...? ojiod iouxmen- ta kapia dotav...</p>
d	 <p>Μ:ΙΤΕ:ΡΙ ← ΑΒΙΟ:Φ:Μ → ΑΕΛΟΔ:ΚΕΟΥ → ΟΔΙΟ:ΥΕΣΤΟΔ ←</p>	<p>m ite ria (?)... ...m quoi ha- velod nequ... ...odiovestod...</p>

Lapis Niger

Expanze

-6. a 5. st. BC

-boje proti Volskům, Aeguům, Rutulům,
Sabinům → „únos Sabinských žen“

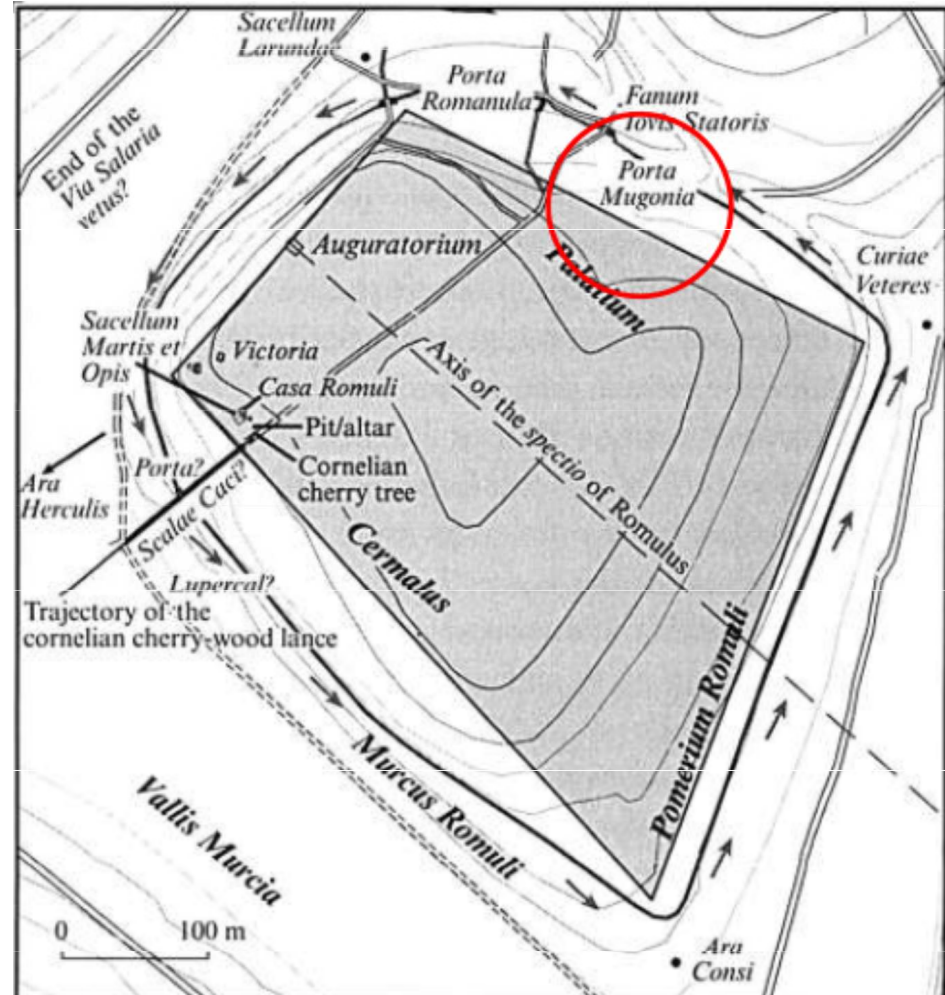
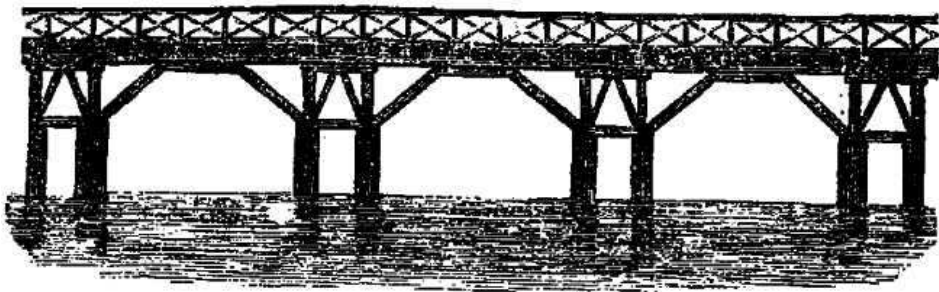
Denár L. Tita Sabina (89 BC)

Giambologna, Znásilnění sabinských žen, 1581-83)

Opevnění

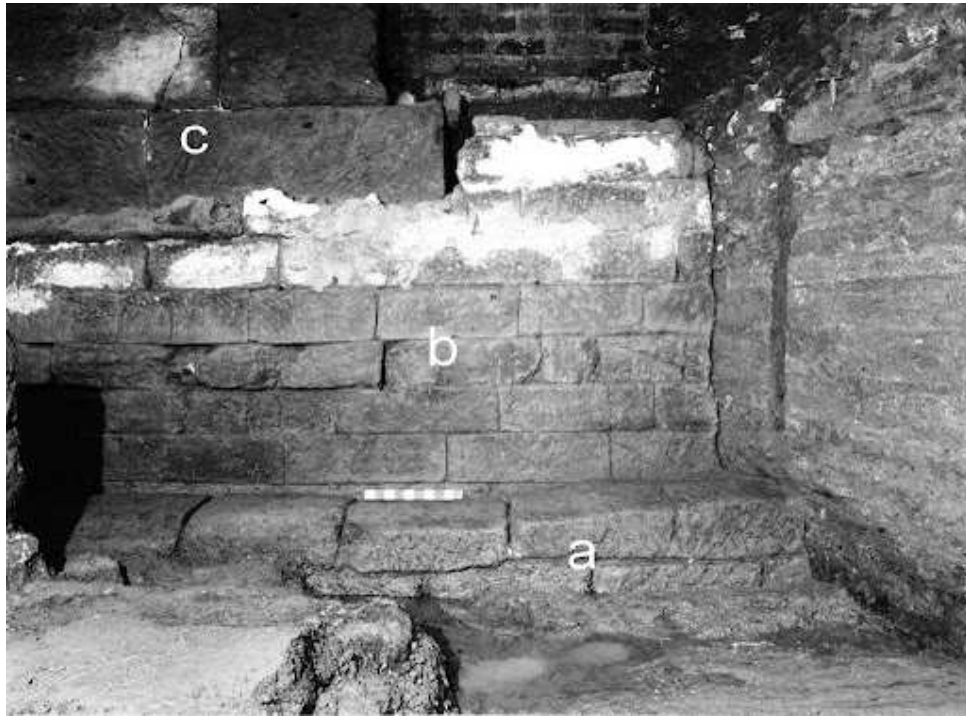
- vymezení hranice města – *pomerium*
- čtyřhranné opevnění (přelom 7. a 6. st. BC) → vrcholy: Ara Maxima Herculis, Ara Consi, Curiae Veteres, svatyně Lárů
- brány: Porta Mugonia, Porta Romanula, Scalae Caci

Porta Mugonia

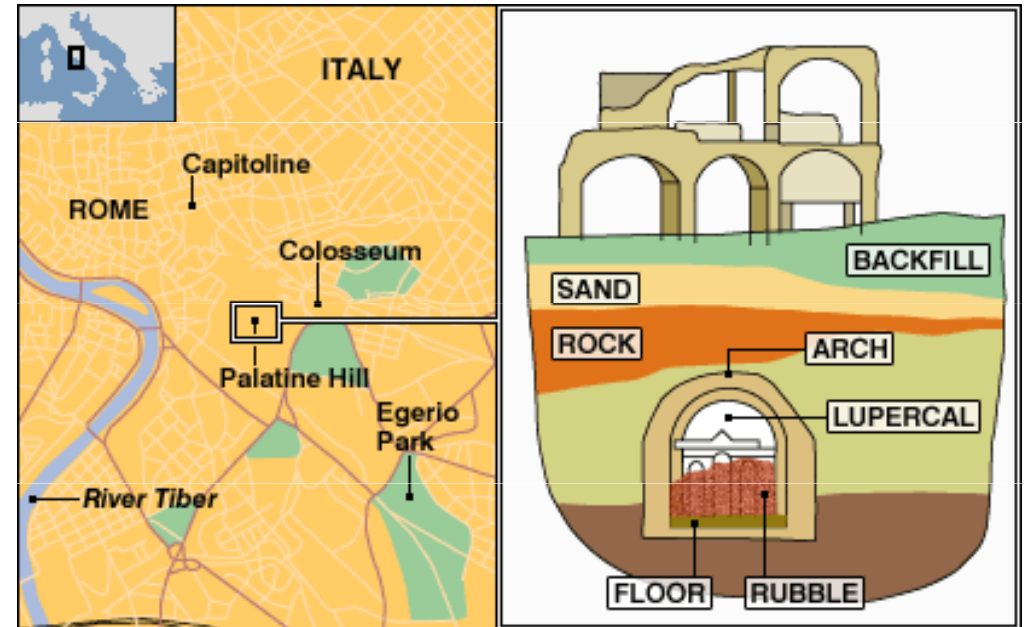

Curiae Veteres

Scalae Caci

Lupercal

Oltáře

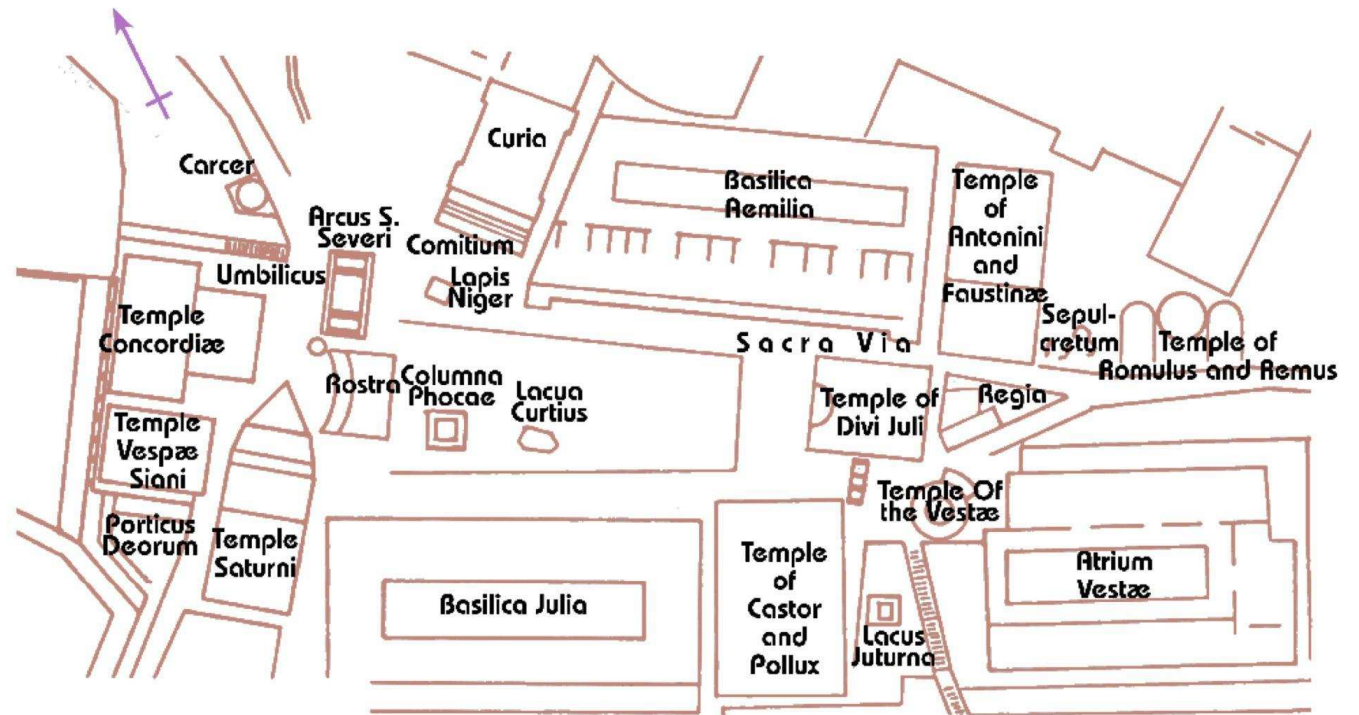

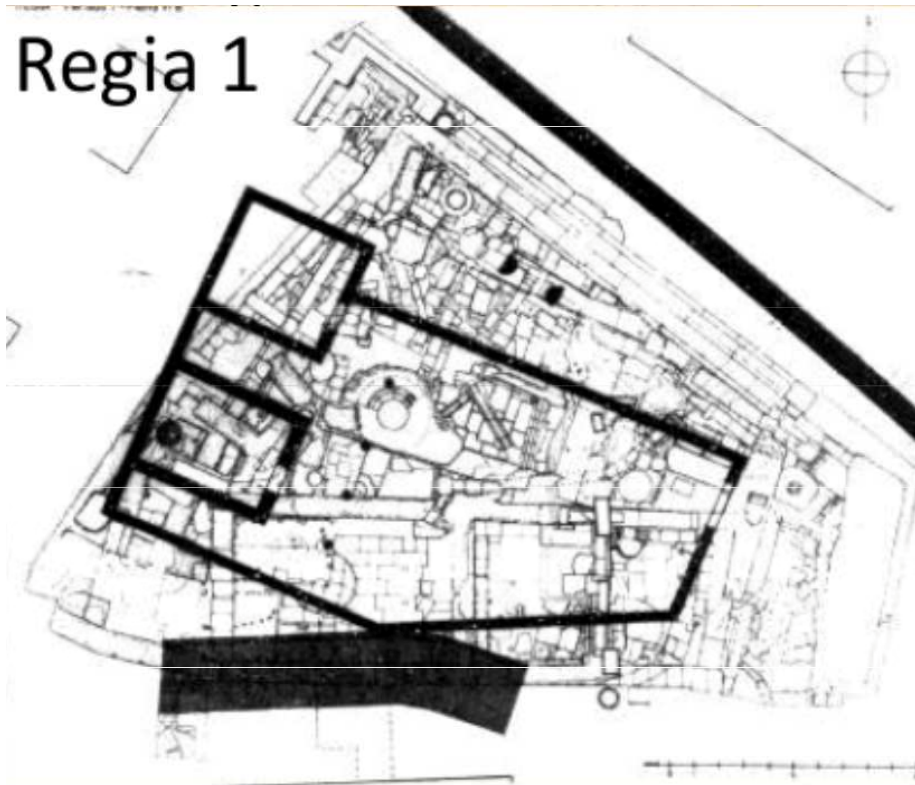
Ara Maxima Herculis

Ara Consi

Lacus Iuturnae

Forum Romanum

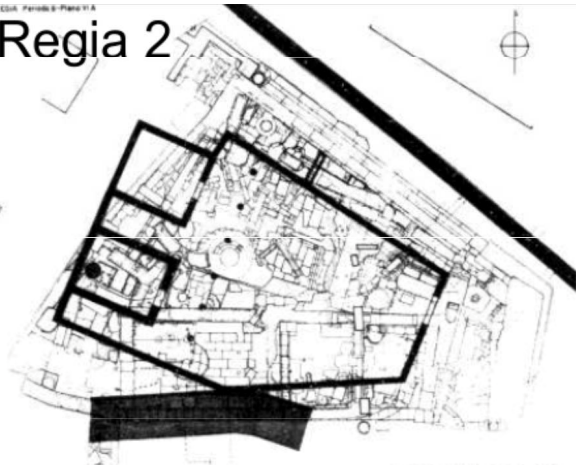
Regia

Numa Pompilius/Romulus (775-750 BC)

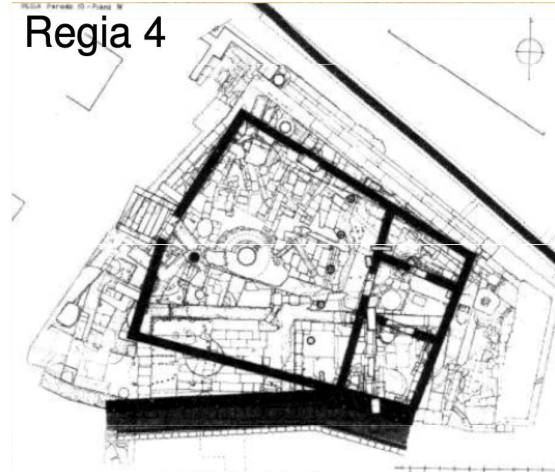
1. Chatrče
2. Konc. 7. st. BC – Regia 1
3. Poč. 6. st. BC – Regia 2, 3, 4
4. Poč. republiky, 500 BC - Regia 5

-rekonstrukce 3. st. BC, 148 BC a 36 BC

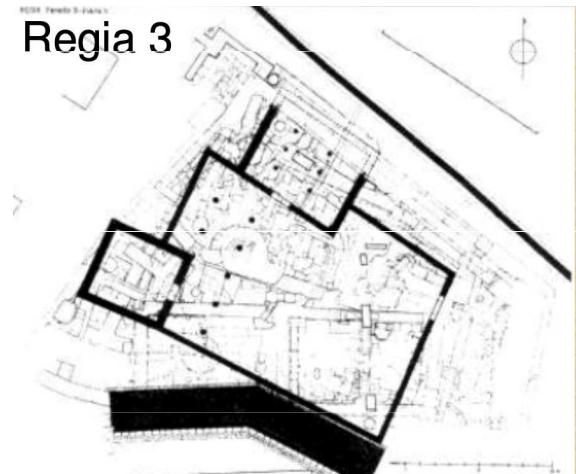
REGIA PERIBOLIS-PANORAMA
Regia 2

REGIA PERIBOLIS-PANORAMA
Regia 4

REGIA PERIBOLIS-PANORAMA
Regia 3

REGIA PERIBOLIS-PANORAMA
Regia 5

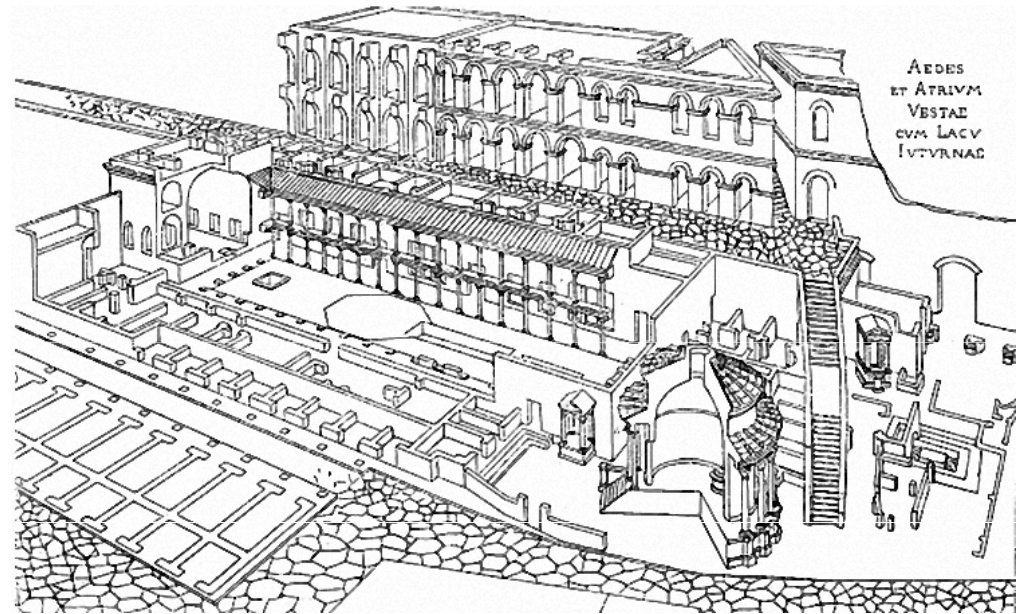
Fragment terakotového vlysu Minotaur se šelmami (600-550 BC)

Vestin chrám a dům Vestálek

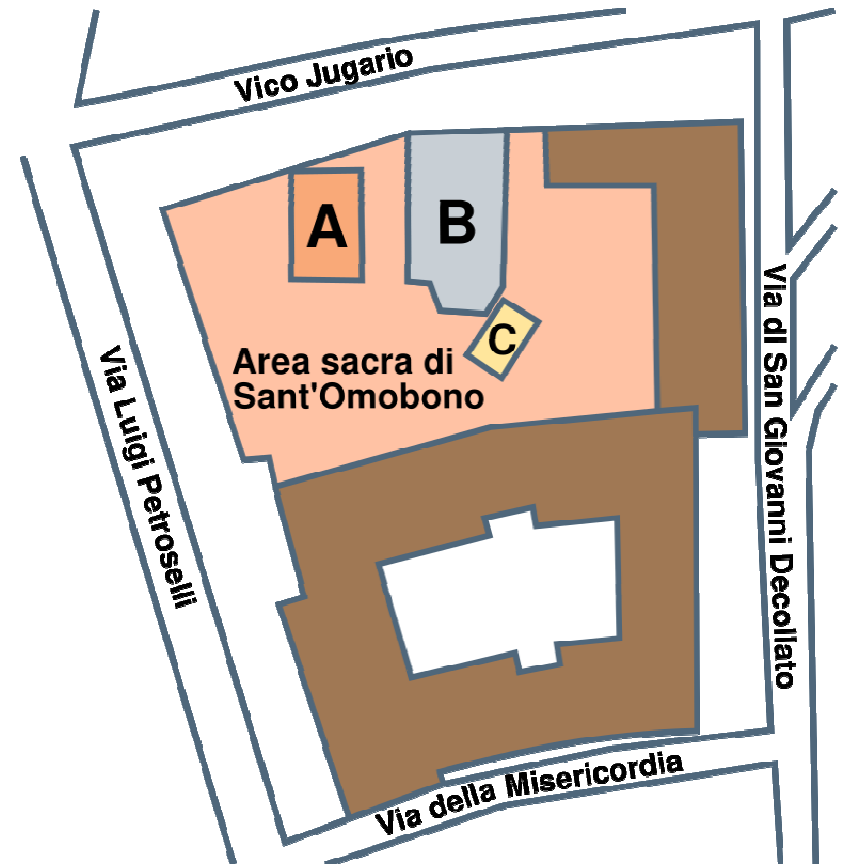

Vesta s Vestálkami, Sicílie 1. st. AD

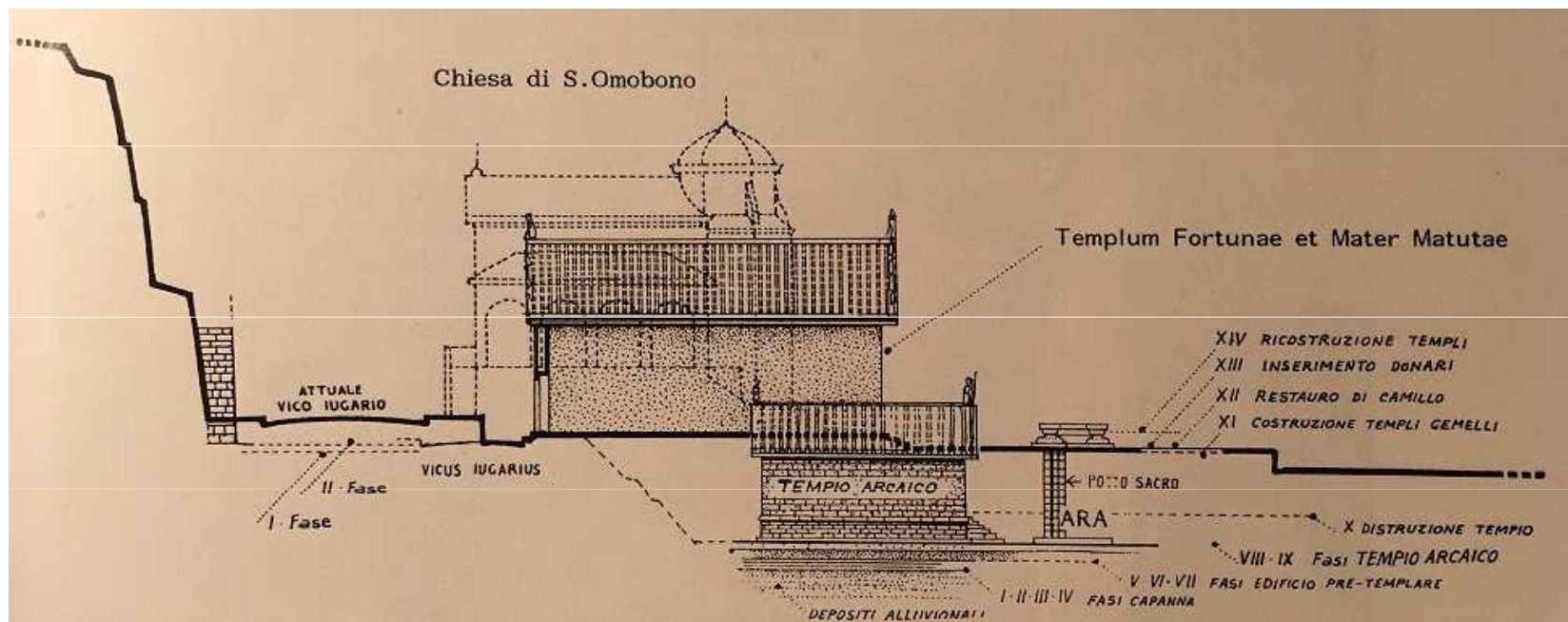

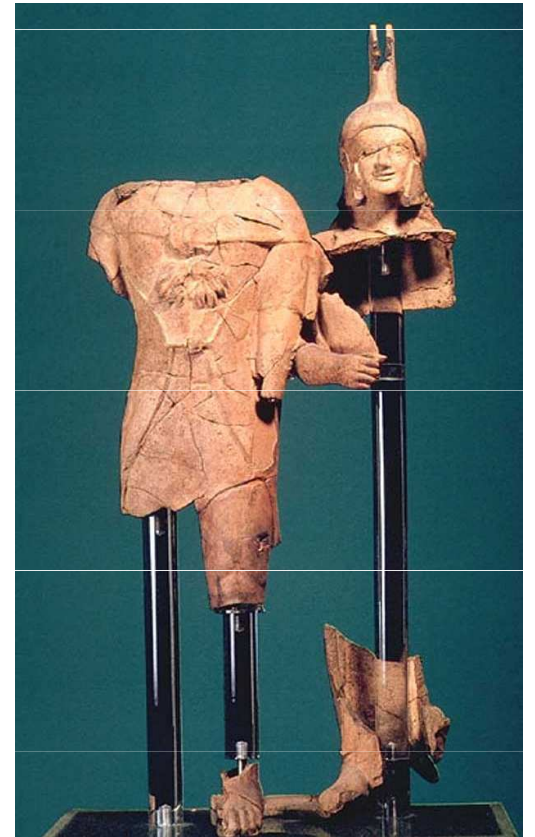
Area sacra di Sant'Omobono

- I. Oltář bez chrámu
- II. První chrám (7./6. st. BC)
- III. Přestavba
- IV. Rekonstrukce
- V. Nové dláždění – přestavba obou chrámů
- VI. Přestavba celé oblasti
- VII. Poslední přestavba Domitián + Hadrián

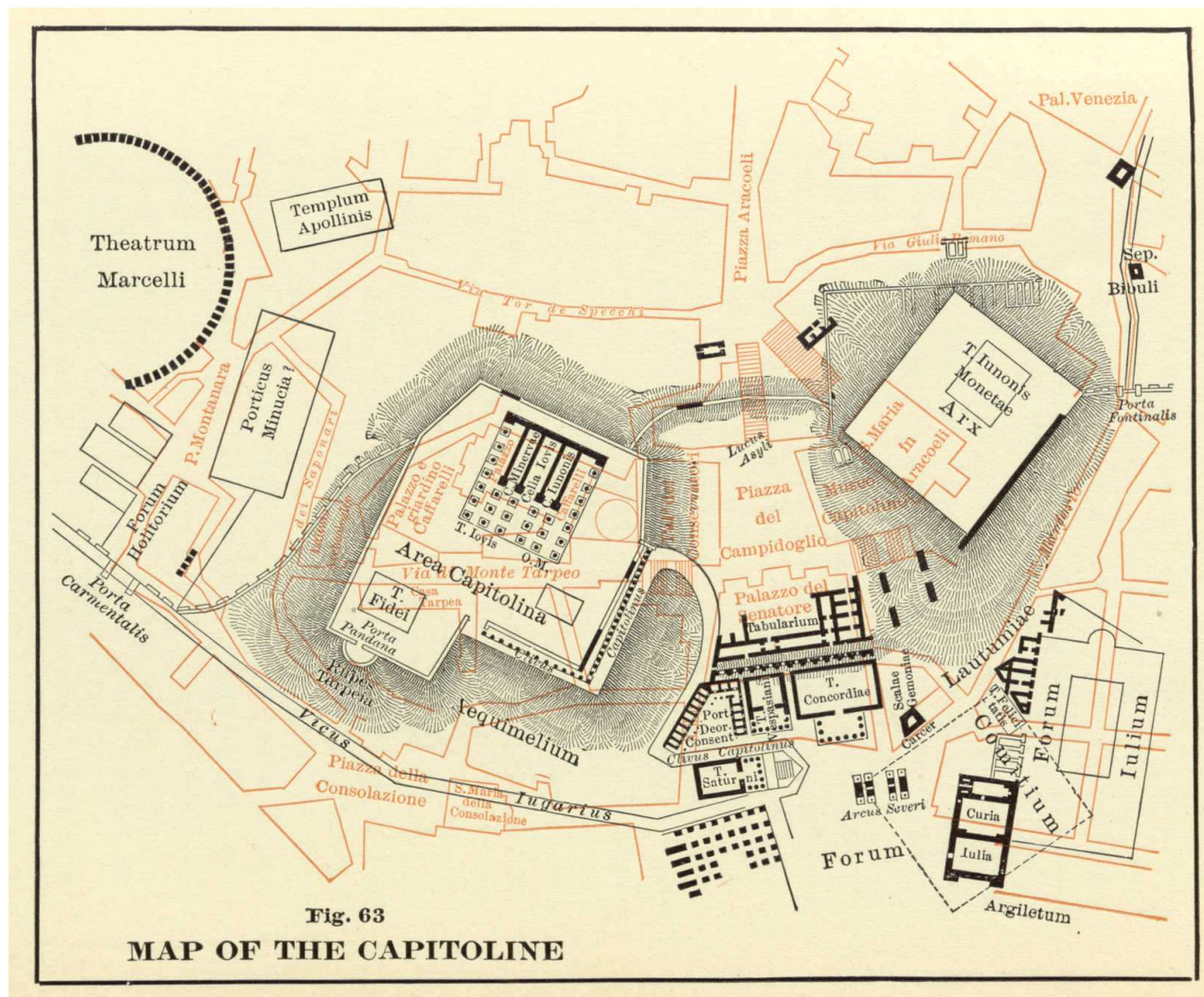

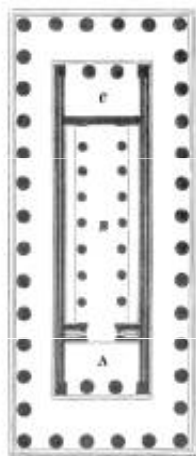
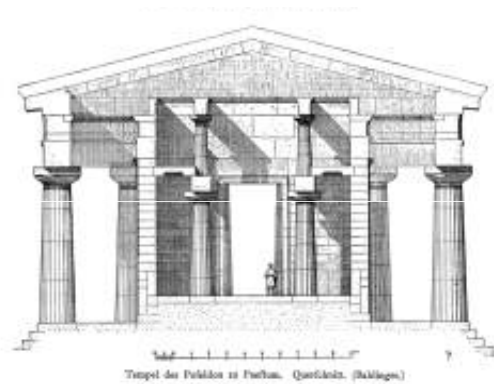
Fortuna a Mater Matuta

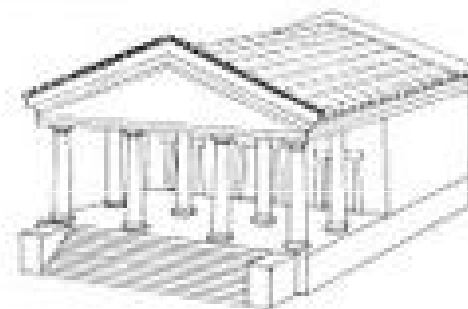
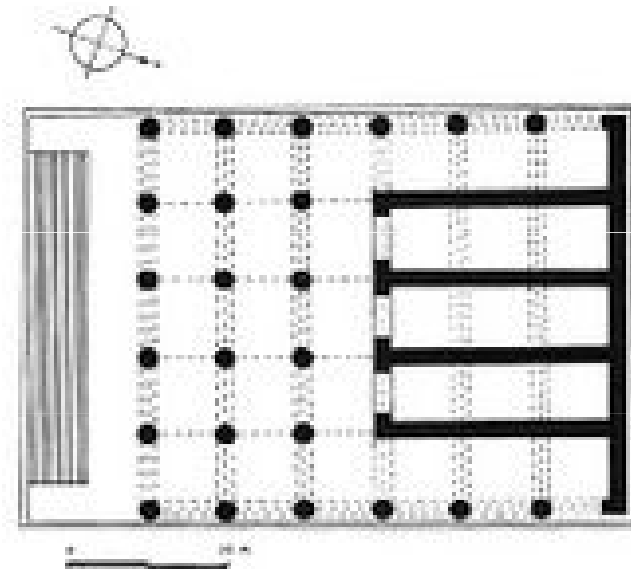
Chrám kapitolské triády

-Iupiter, Iunona, Minerva

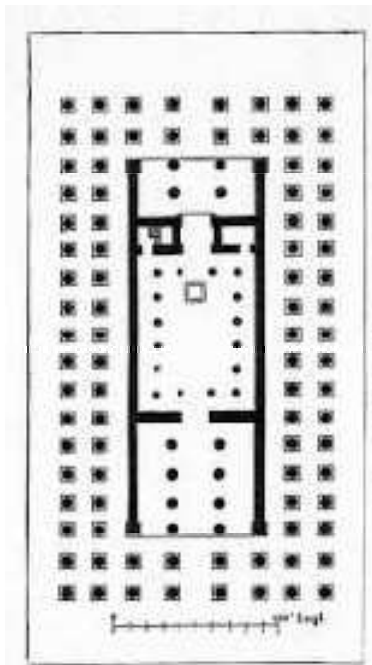
2. Hérin chrám (Poseidonův) Paestum (450 BC)

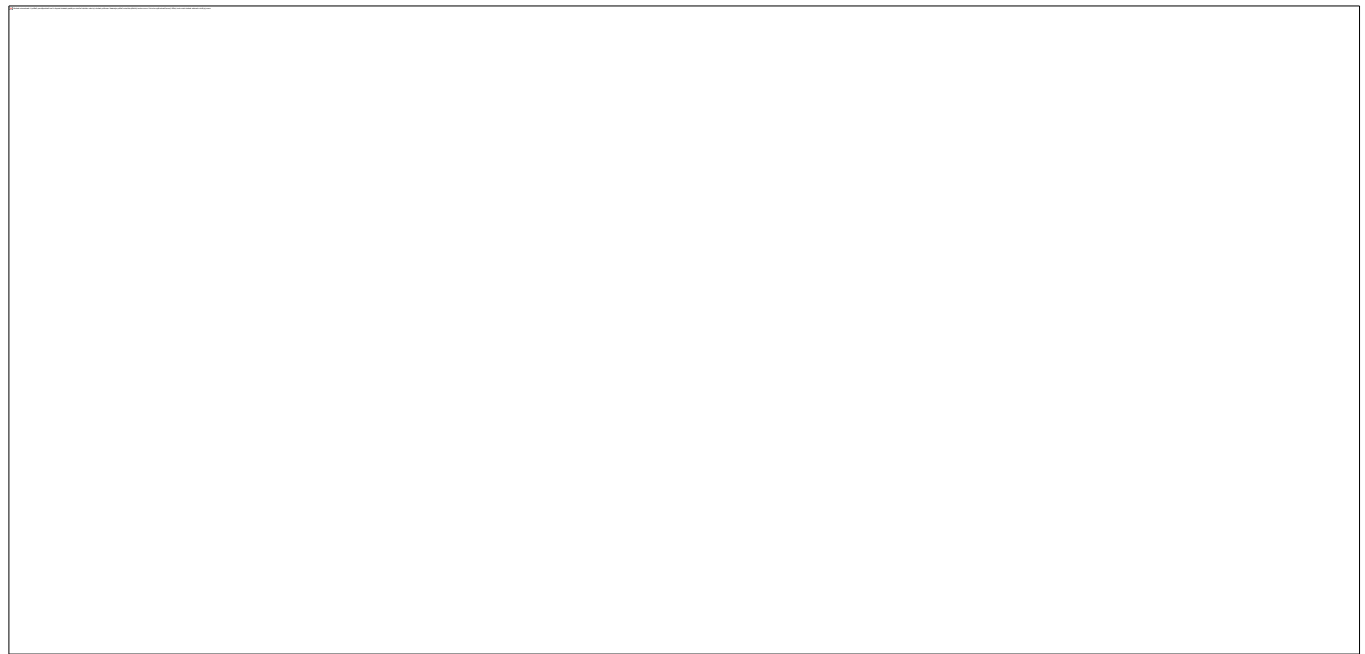
Chrám kapitolské triády, Řím (6. st. BC)

~~Chrám Diany na~~ Aventinu

Plán chrámu Artemis v Efezu

Zlatá spona z Praeneste

MANIOS MED FHEFHAKED
NVMASIOI

= *Manius me fecit Numerio*

Děkuji za pozornost
